

Zuntzunegi (Zuntzuni)

MUNDUATE OLANO familia

ZUNTZUNI Arruegi auzoan dago.

1905ean ezkondu ziren Josefa Antonia Jauregi Gaintzako *Arre bekoa* eta Migel Munduate, baserriko semea. Etxearen jabe izan ziren ehun urte baino gehiagoan. 1940an berriz, baserrira ezkondu ziren Migel Munduate eta Lutxi Olano, *Arrukoa*. Ar-tean etxean bizi ziren ama eta Migelen senide bat. Arantzazun ezkondu eta bertan egin zuten otordua. Ezkondu eta urte betera *Bikatzera* etorri ziren bizitzera, kalera.

Ezkondu orduko artzain hasi zen Lutxi. Apiril erdi aldera igotzen ziren mendira. *Urruztiarreanean* zuten txabola eta larrea *Atajoan* (*Errekonta* gainean). Ardiek ura *Almitzetan* edaten zuten eta artzainek hamabost minutura-edo zuten iturria. Egunean bi edo hiru aldiz egiten zuten ur-garraiaketa.

Arkumeak Ordiziako ferian saltzen zituzten, mandean aldiko zortzi-hamar eramanda. Menditik Ordiziarainoko bidean bi ordu eta erdi egin behar izaten zituzten. Saldu gabeko arkumeak berriz mendira igotzen zituzten, baina ardiek berriro arkumeak har zitzen lanak izaten zituzten. Eutsi behar izaten zieten ardiei eta arkumeak usainarazteko eman, ez baitzituzten ezagutzen. Aste guztian beraiekin horrela saiatu behar izaten zuten, bestela ardiek arkumeei ez baitzieten uzten esnea hartzen, eta arkumeek pisua galtzen zuten eta hori ez zen komeni. Hala ere, Don Gabriel Amundarainek, Zaldibiko apaizak, feriarako ibilerei buruzko bestelako iritzia zuen. Hala esaten omen zuen sermoietan “*artzainak mezetara beti berandu iristen zirela baina feriara egunsentirako joaten zirela*”.

Lanik ez zen falta izaten Migel eta Lutxirentzat. Egunsentian jaiki, ardiak bildu, bederatzietarako ardiak jetzi, gosari legea egin, txerriak zaindu eta ondoren gaztak egin, bi orduz. Ordubietan bazkaldu eta siesta egin ondoren, baratzeko lanak eta egur lanak egiten zituzten eta arratsaldeko seietan berriz ardiak bildu eta goizean bezala aritu, eta gaueko hamaikak-hamabiak aldera lotara.

Maiatzean bospasei gazta egiten zituzten egunean, ekainean lauzpabost eta uztailan hiru-lau bat. Baratza ere erabiltzen zuten (aza, patata eta porruak egiteko). Eguerdietako otordua eltzekoa izaten zen, babarruna edota baba eta afaltzeko zartaginekoa.

Bizimodurik gogorrena neguan izaten zen, arku-meak jaiotzerakoan, eta gozoena berriz, Santiotatik aurrerakoa. Neguan Ezkio-ltsason izaten ziren *Lukasin* baserrian eta han oso giro ona aurkitzen zuten. Udan, ardi-mozketa egunetan ere bai, auzo lanean aritzen baitziren, batak besteari lagunduz.

Baserriaren arrastoa idatzietan

Zuntzunegi izena 1783-12-17an agertzen da, Francisco Antonio de Echaveren aurrean, Enerio eta Aralarko sailen erabileraz bitartekari bati emandako botere-emaileen artean. Bilera hartara baserri horretako ordezkari bakarra joan zen.

Josefa Antonia Jauregi.

Maxima (Konportakoa),, **Lutxi (Arrukoa)**,, Maria Arrese (Mielmainekoa), Josefa Antonia (Urtuaundikoa), Maria Eugenia (Fabrikakoa), Maritxu (Iturritzakoa), Pakita (Okobiokoa), Engrazia (Urreta Teleikoa),, Roxa (Auzokaltekoa).

Lutxi Olano eta Migel Munduate ezkontza egunean, tartean Don Modesto apaiza dutela.
Atzean anaia-arrebak:
Martin Munduate, Joxe Joakin Olano, Maria Olano, Inaxio Olano eta Joxe Migel Arizkorreta (Xeama).

MUNDUATE OLANO familia
Migel (aita), Martin /
Antoni, Lutxi (ama) eta Rosario.